

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

2 במרס 2011

373

כ"ו באדר א' התשע"א

עמוד

הצעת חוק למניעת פגיעה במדינת ישראל באמצעות חרם, התשע"א-2011. 112

הצעת חוק למניעת פגיעה במדינת ישראל באמצעות חרם, התשע"א-2011*

1. הגדרה
בחוק זה, "חרם על מדינת ישראל" – הימנעות במתכוון מקשר כלכלי, תרבותי או אקדמי עם אדם או עם גורם אחר, רק מחמת זיקתו למדינת ישראל, מוסד ממוסדותיה או אזור הנמצא בשליטתה, שיש בה כדי לפגוע בו פגיעה כלכלית, תרבותית או אקדמית.
2. חרם – עוולה אזרחית
(א) המפרסם ביוזעין קריאה פומבית להטלת חרם על מדינת ישראל, ועל פי תוכנה של הקריאה והנסיבות שבהן פורסמה יש אפשרות סבירה שהקריאה תביא להטלת חרם כאמור, והמפרסם מודע לאפשרות כאמור, עושה עוולה אזרחית והוראות פקודת הנוזיקין [נוסח חדש]¹ יחולו עליו.
- (ב) לעניין סעיף 62(א) לפקודת הנוזיקין [נוסח חדש] לא יראו מי שגרם להפרת חוזה מחייב כדין על ידי קריאה להטלת חרם על מדינת ישראל כמי שפעל מתוך צידוק מספיק.
- (ג) מצא בית המשפט כי נעשתה עוולה לפי חוק זה, רשאי הוא לחייב את עושה העוולה בתשלום פיצויים שאינם תלויים בנזק (בסעיף זה – פיצויים לדוגמה); בבואו לקבוע את גובה הפיצויים לדוגמה, יתחשב בית המשפט, בין השאר, בנסיבות ביצוע העוולה, חומרתה והיקפה.
3. הוראות בדבר הגבלת השתתפות במכרז
שר האוצר רשאי, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, לקבוע הוראות לעניין הגבלת השתתפות במכרז שיש לערוך לפי חיקוק, בשל התחייבות של מציע להשתתף בחרם על מדינת ישראל, לרבות התחייבות שלא לרכוש מוצרים או שירותים המיוצרים או מסופקים במדינת ישראל, במוסד ממוסדותיה או באזור הנמצא בשליטתה.
4. ביצוע
שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

בדומה לעוללות נזיקיות אחרות, ניתן יהיה לתבוע פיצויים בשל נזק שנגרם בפועל למושא החרם. בצד ההוראות הכלליות של פקודת הנוזיקין [נוסח חדש] לעניין אומדן הנזק, מוצע לאפשר לבית המשפט לפסוק פיצויים לדוגמה, כשנסיבות המקרה יצדיקו זאת.

כמו כן מוצע להסמיך את שר האוצר לקבוע הוראות בעניין הגבלת ההשתתפות של גופים שהתחייבו להשתתף בחרם על מדינת ישראל במכרזים שנערכים לפי חיקוק. הצעת החוק אינה נוגעת לשיקוליו של הפרט אם וממי לרכוש מוצרים ושירותים, אלא עוסקת בהתארגנות להימנעות במתכוון מקשר עם אדם או עם גורם אחר, אך ורק בשל זיקתו למדינת ישראל.

בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית תדון ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת בהיבטים נוספים של תופעת החרמות ותבחן את האפשרות לקבוע עבירה פלילית (ראו והשוו לחוק הפדרלי בארצות הברית (1979), Export Administration Act, 50 U.S.C.), שקובע איסורים בשל הגבלות סחר או בשל חרמות, המוטלים או הנתמכים על ידי מדינות נגד מדינות ידידותיות לארצות הברית או נגד אזרחי ארצות הברית.

חברי הכנסת: זאב אלקין, דליה איציק, אריה אלדד, אופיר אקוניס, משה גפני, דוד רותם, דוד אזולאי, זבולון אורלב, יריב לוין, חיים כץ, ציפי חוטובלי, ליה שמטוב, רוברט אילטוב, אברהם מיכאלי, יעקב כץ, רוחמה אברהם-ביליאל, כרמל שאמה, דני דנון, אלכס מילר, יצחק וקנין, אורי מקלב

חוק זה מטרתו למנוע נזקים הנגרמים בשל תופעת החרמות המוטלים על גורמים שונים מחמת זיקתם למדינת ישראל. החרמות עלולים לפגוע בפעילות העסקית, התרבותית או האקדמית של מושא החרם, ולגרום לו נזקים כבדים, הן כלכליים והן למוניטין ולשמו הטוב.

כדי למנוע נזקים כאמור, מוצע לקבוע כי פרסום ביוזעין של קריאה פומבית להטלת חרם על גורם כלשהו בשל זיקתו למדינת ישראל ייחשב עוולה נזיקית שהוראות פקודת הנוזיקין [נוסח חדש] חלות עליה, כלומר ניתן יהיה לקבל פיצוי עקב הנזק שגרמה העוולה. כבר היום רשאי אדם שניזוק כתוצאה מחרם כאמור לתבוע בנוזיקין, בנסיבות המתאימות, בעוולה של גרם הפרת חוזה או בעוללת הרשלנות. הצעת החוק נועדה לקבוע עוולה נזיקית חדשה, שתחול גם במקרים שאינם באים בגדר העוללות האמורות ותאפשר לאדם או לגורם אחר שניזוק כתוצאה מחרם שהוטל עליו מחמת זיקתו למדינה לתבוע את נזקו.

עילה לתביעה לפי העוולה החדשה תהא קריאה פומבית להטלת חרם, בנסיבות שבהן קיימת אפשרות סבירה שהקריאה אכן תוביל להטלתו. כמו כן, המעוול יידרש להיות מודע להתנהגותו ולאפשרות שהקריאה אמנם תוביל להטלת חרם.

* הצעת חוק מס' 2505/18/פ: הועברה לוועדה ביום ג' באב התשע"א (14 ביולי 2010).

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 10, עמ' 266.